

Katolický týdeník

AKTUÁLNÍ KT
SOUTĚŽE A ANKETY
KALENDÁŘ
ODKAZY
INZERCE
PŘEDPLATNÉ
PUBLIKACE
KONTAKT
DISKUSE A NÁZORY

Zapomenuté transporty
Příloha Perspektivy 15/2008

Vyhledávání:



příloha KT
PERSPEKTIVY

rodinná příloha KT

Doma

Patří k naší době, že frustrovaní neonacisté „pobaví“ občas veřejnost svými „poučenými výroky“ na téma holokaust a třetí říše. Přestože každým rokem ubývá pamětníků nacistických zvěrstev, jména jako Terezín, Osvětim, Dachau nebo Mauthausen jsou všeobecně známa. Ale co třeba Salaspils, Jagala, Ereda, Malý Trostinec, Majdanek, Zamość? Mnoho někdejších koncentračních táborů a ghett nezmiňuje ani odborná literatura. Důvod je prostý a mrazivý: skoro nikdo tam nepřežil.

O prakticky neznámých východoevropských lágrech přináší unikátní svědectví – a to i v celosvětovém měřítku – čtyřdílný cyklus dokumentárních filmů Zapomenuté transporty. Jeho autor Lukáš Příbyl věnoval jednotlivé díly transportům, které v roce 1942 směřovaly do Lotyšska, Běloruska, Estonska a východního Polska. První dva díly si již odbyly svou premiéru, zbylé by měly být dokončeny do léta. Přestože tvůrce projektu není vystudovaný dokumentarista, nýbrž politolog, prokazuje obdivuhodnou profesionalitu, respektive cit pro výběr úzkého okruhu svých spolupracovníků. Zvláště stříhačské umění Vladimíra Baráka dokumentům velmi pomáhá. Lotyšsku věnovaná první část byla po právu odměněna prestižní cenou Trilobit, kterou uděluje Filmový a televizní svaz.

Celý projekt vznikl osm let. Jednotlivé devadesátiminutové filmy jsou postaveny výhradně na výpovědích těch, kteří „nepravděpodobně“ přežili, a na množství archivních fotografií a filmů. Silná vyprávění především českých a moravských obyvatel židovského původu jsou dokumentována autentickým obrazovým materiálem, což plně postačuje – případné komentáře či soudobé záběry by sugestivní zážitek jen oslabil.

Takřka neuvěřitelnou práci odvedl Lukáš Příbyl při pátrání po zbytku žijících účastníků deportací, roztroušených po celém světě, neboť se převážně jednalo o emigranty (celkem se filmovalo ve dvaceti státech). Mnozí si změnili jména, v jednom případě dokonce čtyřikrát! Natočeným 270 hodinám rozhovorů předcházely tisíce telefonátů a dopisů, kdy „pracovním nástrojem“ byl i telefonní seznam cizí země. Podobně náročné bylo také shromažďování archivních dokumentů, mnohdy i dost kuriózní, když třeba autor cestoval po polském venkově a měnil lahve vodky za fotografie nebo byl v Bělorusku nucen „spolupracovat“ s ředitelem tajné policie.

„Každý z těch příběhů by vydal na scénář hollywoodského filmu,“ říká tvůrce projektu a zároveň producent (koproducentem je Ondřej Trojan). Ano, opravdu jen těžko si můžeme představit, co to je, být jedním z přeživších, když například v Bělorusku ze sedmi tisíc českých deportovaných přežilo jen dvaadvacet lidí, z toho tři ženy, z transportu do Estonska nepřežil zase žádný muž. Co vše musí obsahovat výrok člověka, který o konci války či kriminálu padesátých let vysloví: „To už bylo dobré, to už jsem byl normální vězeň!“ Lukáš Příbyl chtěl původně zjistit, kam byl odvečen jeho dědeček. Výsledkem mnohaletého snažení je mapování nové kapitoly holokaustu, jež by se mělo brzy objevit v českých kinech a které by měli zhlédnout nejen studenti při školních představeních, ale všichni, kteří stále ještě chápou ono okřídlené „historia est magistra vitae“.

V březnu se bylo možno zúčastnit volně přístupného promítání „běloruského“ dílu na půdě Ústavu pro studium totalitních režimů. Tato pro některé naše zákonodárce kontroverzní instituce pořádá pro veřejnost pravidelné semináře (filmové, přednáškové, diskusní), zaměřené na autoritativní režimy na území bývalého Československa. Jde o kvalitně připravovanou a nesporně přínosnou činnost (více na www.ustrcr.cz).

Autor textu: Střešňák, Petr

[- zpět -](#) [- nahoru -](#)

AKTUÁLNÍ KT SOUTĚŽE A ANKETY KALENDÁŘ ODKAZY INZERCE PŘEDPLATNÉ PUBLIKACE KONTAKT

Tento web je provozován na systému CMS firmy VIZUS.

© 2011 VIZUS.CZ